

Landsting och regioner
Ekonomidirektörer Lt
Budgetdirektörer Lt
Redovisningsdirektörer Lt
Finansdirektörer Lt
Landstingsekonomer

Statsbudgeten för 2015 – Alliansens förslag

Den 3 december beslutade riksdagen att anta Alliansens gemensamma budgetmotion för 2015 ”Ett starkare Sverige”. Detta EkonomiNytt ersätter tidigare 14/2014. Vi sammanfattar de förslag inom olika områden som berör landstingen åren 2015–2018. Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) egna kommentarer skrivs i *kursiv* stil. Nedan sammanfattas några av de större skillnaderna mellan regeringens förslag till budget för 2015 och Alliansens förslag.

Det som nu händer är att utskotten behandlar budgeten. Detta kan alltså innebära att förslag på generella och riktade statsbidrag kan förändras.

- Det generella statsbidraget minskas då arbetsgivaravgiften för unga är fortsatt lägre, år 2015 –227 miljoner och från 2016 –453 miljoner.
- Ingen skattesänkning för pensionärer, vilket innebär att denna reglering på 677 miljoner tas bort.
- Stärkt personalbemanning inom äldreomsorgen 2015 tas bort och ersätts med andra riktade insatser.
- Inom klimat/energi och medfinansierade investeringar försvinner cirka 7 miljarder under perioden, vilket innebär drygt 1,7 miljarder per år.
- Professionsmiljarden försvinner. Kömiljarden behålls men ändrar inriktning.
- Satsningen på kortare vårdtider inom cancervården behålls, 500 miljoner per år.
- Satsningen på förlossningsvården försvinner, –400 miljoner.
- Det blir ingen avgiftsfrihet för barn och ungdomar inom läkemedelsförmånen, –200 miljoner 2015 och –410 miljoner från 2016. Detta skulle ha reglerats samtidigt som läkemedelsbidraget.
- Riktad satsning görs på barn och ungas psykiska ohälsa från år 2016. Under 2016 avsätts 250 miljoner, 2017 avsätts 350 och 2018 avsätts 400 miljoner.

Förbundet anser att generella statsbidrag ska prioriteras före riktade statsbidrag.

Ekonomi

Den makroekonomiska utvecklingen

Vi återkommer med den makroekonomiska bedömningen i *Ekonomirapporten. December 2014* som planeras utkomma den 19 december.

Skatteunderlagsprognos

Tabell 1. Preliminär skatteunderlagsprognos

Procentuell förändring

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
SKL, dec 2014, preliminär	3,4	3,5	5,2	4,7	4,4	4,1
Underliggande skatteunderlag	3,6	3,9	4,8	4,5	4,4	4,1

I cirkulär och EkonomiNytt den 24 oktober visade vi SKL:s skatteunderlagsprognos från den 2 oktober, kompletterad med de förslag i regeringens budgetproposition för år 2015 som har direkt påverkan på skatteunderlaget (höjt grundavdrag för pensionärer år 2015 och avveckling av avdragsrätten för pensionssparande 2015–2016).

I tabell 1 ovan redovisar vi en preliminär skatteunderlagsprognos, som har kompletterats med motsvarande förslag i Alliansens budgetmotion. Skillnaden jämfört med regeringens budgetproposition beror på att Alliansen inte föreslår någon höjning av grundavdragen för pensionärer.

Skatteunderlagsprognosen är preliminär och kommer att revideras i samband med att *Ekonomirapporten. December 2014* publiceras.

Frågor om Skatteunderlaget kan ställas till Bo Legerius, tfn 08-452 77 34, avdelningen för ekonomi och styrning.

Kommunalekonomisk utjämning

Tabell 2. Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till landsting

Miljoner kronor

	2015	2016	2017	2018
<i>BP 2015 enligt S och Mp</i>	25 799	25 659	25 699	25 654
Skillnad Allians mot S och Mp				
Avskaffad nedsatta sociala avgifter	-227	-453	-453	-453
Höjt grundavdrag pensionärer	-677	-677	-677	-677
Totalt	-904	-1 130	-1 130	-1 130
<i>Alliansens budget</i>	24 895	24 529	24 569	24 524

Tabell 3. Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till landsting

Kronor per invånare

	2015	2016	2017	2018
<i>BP 2015 enligt S och Mp</i>	2 650	2 606	2 583	2 555
Skillnad Allians mot S och Mp				
Avskaffad nedsatta sociala avgifter	-23	-46	-46	-45
Höjt grundavdrag pensionärer	-70	-69	-68	-67
Totalt	-93	-115	-114	-113
<i>Alliansens budget</i>	2 557	2 491	2 469	2 442

Inga förändringar i utjämningsystemet 2015

I Alliansens budgetmotion föreslogs inte några förändringar i inkomstutjämningsystemet för år 2015.

Frågor om Kommunalekonomisk utjämning kan ställas till Derk de Beer, tfn 08-452 77 42, avdelningen för ekonomi och styrning.

Arbetsgivaravgifter

Riksdagen har tagit ramarna för budgeten enligt Alliansens reservation med oförändrad arbetsgivaravgift för unga. Det innebär att den nedsatta arbetsgivaravgiften för ungdomar, som inte fyllt 26 år vid årets ingång, kvarstår. Alliansen har ett förslag med en ytterligare sänkning av arbetsgivaravgiften för ungdomar under 23 år, samtidigt som de som fyllt 25 år får full avgift. Detta förslag är taget som ett tillkännagivande till riksdagen och innebär ett ”uppdrag” till regeringen att skriva fram ett sådant lagförslag för riksdagen att ta ställning till. Det är ännu oklart när detta kan bli aktuellt.

För anställda födda 1937 och tidigare utgår inga arbetsgivaravgifter. Den särskilda löneskatten på de äldres arbetsinkomster införs alltså inte.

Frågor om Arbetsgivaravgifter kan ställas till Siv Stjernborg, tfn 08-452 77 51, avdelningen för ekonomi och styrning.

Hälso- och sjukvård

Kömiljarden – 1 miljard

Den professionsmiljard som aviserats för satsningar på ändamålsenlig arbetsfördelning med rätt kompetens på rätt plats, blir inte av. I stället behålls kömiljarden som utvecklas till en samordnings- och kömiljard. Miljarden ska förutom att korta kötider också öka huvudmännens förutsättningar och drivkrafter att skapa mer sammanhållna vårdkedjor och öka vårdgivarnas helhetsansvar för patienten.

Cancer – 500 miljoner

Satsningen på cancer med 500 miljoner kronor per år under perioden 2015–2018 blir av. Satsningen ska korta väntetider inom cancervård samt bidra till snabb diagnos och förebyggande insatser. Viss avancerad cancervård ska samlas på ett antal mindre sjukhus för att höja kvaliteten.

Förlossning och kvinnosjukvård – 400 miljoner

Regeringens förslag på satsning för förlossning och kvinnosjukvård blir inte av.

Sjukskrivningsmiljarden och Rehabiliteringsgarantin

Sjukskrivningsmiljarden ligger kvar, omförhandlas inte i år. Rehabiliteringsgarantin är i princip färdigbehandlad. Oförändrad.

Bidrag för läkemedelsförmåner – 200 mkr

Ingen avgiftsfrihet för läkemedel för barn och ungdomar införs.

Våld i nära relationer

Inget ytterligare anslag till kvinno- och tjejjourer men den långsiktiga finansieringen ska lösas, enligt Alliansens motion.

Barns och ungas psykiska hälsa

Under 2016 avsätts 250 miljoner, 2017 avsätts 350 och 2018 avsätts 400 miljoner för att förebygga och minska psykisk ohälsa bland barn och unga. Denna satsning ska bidra till att öka kunskapen om barns och ungas psykiska ohälsa, öka tillgängligheten till stöd och vård, samt öka samverkan mellan skola, sjukvård och socialtjänst när det gäller barn och unga med psykisk ohälsa. Ett krav på kommunerna att erbjuda föräldrar deltagande i minst ett föräldrastödsprogram under barnets uppväxt kommer att föreslås.

Äldreomsorg

Stärkt vård av äldre – ett stimulansbidrag införs

Ett prestationsbaserat stimulansbidrag införs som ska utgå till landsting och kommuner som sluter en regional överenskommelse om samverkan för en förbättrad vård och omsorg om äldre. 50 miljoner 2015, 10 miljoner 2016, 18 miljoner 2017 och 30 miljoner 2018.

Förbättra vården och omsorgen för demenssjuka

En nationell demensplan tas fram i syfte att främja ökade kunskaper om demenssjukdomar och spridningen av kunskaperna. Den ska dessutom bidra till en effektivare användning av befintliga resurser t.ex. genom forskningssamarbeten, framtagande och spridning av bättre verktyg för arbetet vid t.ex. utredning och diagnostik i vård och omsorg eller för stöd till anhöriga. 50 miljoner avsätts 2015, därefter 90, 150 och 210 miljoner.

Förstärkt kvalitetsarbete och kartläggning

Regeringen föreslår att en kartläggning av kunskapsläget ska göras i syfte att ta fram vägledningar och utbildningsmaterial med inriktning på aktivering av äldre, tidig upptäckt och behandling av psykisk ohälsa. Vidare ska en kartläggning av kunskapsläget vad gäller rehabilitering och hemsjukvård bland äldre göras och att äldre människors delaktighet i kulturlivet främjas genom satsningen Kultur för äldre. För insatserna avsätts 220 miljoner 2015, därefter 310, 240 och 190 miljoner.

Frågor om Hälso- och sjukvård och äldreomsorg kan ställas till Åsa Sandgren Åkerman, tfn 08-452 76 64, avdelningen för vård och omsorg.

Miljö/energi

Supermiljöbilspremien förlängs och förstärks i avvaktan på att ett Bonus-Malus-system införs. Ett statligt stöd införs också till utbyggnad av laddstolpar för elbilar.

Inom detta område försvinner också tidigare utlovade satsningar från S+MP, som:

- Klimatinvesteringar, Klimp/Klokt (2 miljarder)
- Stadsmiljöprogram/kollektivtrafik (2 miljarder)
- Renovering av miljonprogramsområden (2 miljarder)
- Skolmiljarden till innemiljö och energieffektivisering (1 miljard)

Frågor om Miljö/energi kan ställas till Andreas Hagnell, tfn 08-452 78 66, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Arbetsgivarfrågor

Arbetsmarknad

Alliansens arbetsmarknadspolitik

Alliansens mål är att över fem miljoner människor ska ha ett arbete år 2020 och det bör nås genom att sysselsättningen ökar med 350 000 personer fram till 2020. Alliansen vill värna arbetslinjen och den viktigaste åtgärden för fler jobb är jobbskatteavdraget.

Förlängd provanställning och matchningsanställningar

Alliansen föreslår att provanställningstiden ska förlängas från 6 till 12 månader.

Arbetsförmedlingen föreslås få utökade resurser för att motverka långtidsarbetslöshet och för så kallade matchningsanställningar vars syfte är att hjälpa personer som varit arbetslösa en längre tid in på arbetsmarknaden. Arbetssökande anställs genom ett rekryteringsföretag och erbjuds stöd genom en kombination av handledning och kompetensutveckling. Rekryteringsföretaget har arbetsgivaransvaret men ska verka för att den arbetssökande får anställning hos en annan arbetsgivare. Alliansen vill även genomföra regelförenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket i syfte att effektivisera och på sikt minska kostnaderna.

Åtgärder mot långtidsarbetslöshet

Alliansen vill införa yrkesintroduktionsanställningar för långtidsarbetslösa. Arbetsgivare ska få ekonomiskt stöd för att anställa en långtidsarbetslös.

Alliansen vill se tidiga programinsatser hos Arbetsförmedlingen, t.ex. praktik och förstärkt förmedlingsstöd, för fler som bedöms löpa stor risk att bli långtidsarbetslösa. Alliansen vill även ge möjlighet att delta i studiemotiverande kurser vid folkhögskola i upp till fem månader, för unga utan grundläggande högskolebehörighet eller gymnasieexamen och som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Alliansen vill vidare att personer som övergår från Jobb- och utvecklingsgarantin till reguljära studier, i syfte att fullfölja grund och/eller gymnasiestudier, får möjlighet att återinträda i Jobb- och utvecklingsgarantin, med samma ersättningsnivå på aktivitetsstödet som tidigare, efter avslutade studier.

Sänkta sociala avgifter för unga och lärlingsutbildningar

Alliansen föreslår ytterligare sänkning av socialavgifterna för ungdomar under 23 år. Se vidare under avsnittet Arbetsgivaravgifter.

Lärlingsutbildningen ska utvecklas vidare med sikte på att skapa ett lärlingssystem enligt europeisk modell, där arbetsgivarna tar ett större ansvar för yrkesutbildningarna. Alliansen vill öka arbetsgivaransvar för lärlingsutbildningarna så att de ännu bättre kan anpassas till arbetsmarknadens behov samt höjd lärlingsersättning i syfte att ytterligare öka lärlingsutbildningens attraktionskraft. I de fall lärlingen har en lärlingsanställning ska det prövas om ersättningen ska gå till arbetsgivaren.

Alliansen vill även införa arbetsträning och förstärkt arbetsträning som insatser inom jobbgarantin för ungdomar samt en förlängning av möjligheten till högre bidragsnivå inom studiemedlet för att fler ungdomar ska slutföra sin gymnasieutbildning.

Utbilda fler inom vård- och äldreomsorg

Alliansen vill utöka antalet platser på barnmorskeutbildningen och specialist-sjuksköterskeutbildningen.

Ledarskapsutbildningen för chefer i äldreomsorgen ska fortsätta och omvårdnadslyftet ska förlängas för att fortsatt stärka kompetensen bland personal inom äldreomsorgen.

Förbättrat företagsklimat

För ett förbättrat företagsklimat föreslår Alliansen att det skapas en digital tjänst för att förenkla företags kontakter med det offentliga och begränsa antalet myndighetskontakter. Alliansen föreslår bland annat även att krav ska ställas på alla myndigheter och kommuner att sätta en tydlig tidsgräns för handläggningstider. Företags kostnader för sjuklöner ska sänkas genom ett nytt högkostnadsskydd som är särskilt förmånligt för små och medelstora företag.

Anställning till 69 år istället för 67 år

Alliansen vill stärka förutsättningarna för att jobba längre genom att rätten att kvarstå i anställning ska gälla till 69 år istället för, som idag, till 67 år.

Frågor om Arbetsmarknad besvaras av Phia Moberg tfn 08-452 76 28, Sandra Bergendorff tfn 08-452 76 20 eller Fredrik Nilsson tfn 08-452 75 28, avdelningen för arbetsgivarfrågor.

Socialförsäkring

Alliansen föreslår att plikten att anmäla vård av sjukt barn samma dag som barnet insjuknar tas bort. Man föreslår även att det ska vara möjligt för föräldrar att få föräldrapenning för hela inskolningstiden i förskolan samt att den andra föräldern ska ha rätt till ersättning för att följa med till mödravården.

Frågor om Socialförsäkring besvaras av Örjan Lutz tfn 08-452 74 82, avdelningen för arbetsgivarfrågor.

Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Alliansen menar att det behövs en översyn av gränserna för uttag av inkomstgrundad allmän pension, för tidigaste uttag av garantipension och äldreförsörjningsstöd samt för uttag av pension som grundas på avdragsgill avgift. Detta ska ske inom ramen för pensionsöverenskommelsen och syftar till att öka drivkrafterna för ett längre yrkesliv.

Frågor om Ekonomisk trygghet vid ålderdom besvaras av Jesper Neuhaus tfn 08-452 79 17, avdelningen för arbetsgivarfrågor.

Arbetsmiljö

Alliansens budgetförslag berör arbetsmiljöfrågor på flera olika sätt. Alliansen föreslår ett verktyg utvecklas som arbetsgivaren kan använda för att kartlägga om och hur kvinnor och män exponeras i olika grad på arbetsplatsen för riskfaktorer för sjukskrivning.

Arbetsmiljöverket ska fortsätta arbeta för att förebygga att kvinnor tvingas lämna arbetslivet i förtid på grund av arbetsmiljörelaterade problem. Alliansen avser också komma med förslag för en förbättrad arbetsmiljö för lärare och elever. De menar vidare att ett gott ledarskap är viktigt för att öka motivationen och locka fler till äldreomsorgen. Alliansregeringens initiativ till en ledarskapssatsning var mycket efterfrågad och nu föreslås att flera chefer ges chansen att utbildas sig för att på så sätt skapa en bättre arbetsmiljö och för att öka attraktionskraften.

Frågor om Arbetsmiljö besvaras av Ned Carter tfn 08-452 76 23 och Pia Gellerstedt tfn 08-452 74 48, avdelningen för arbetsgivarfrågor.

Arbetskraftsinvandring

Alliansen vill fortsätta på den linje som man tidigare fört tillsammans med Miljöpartiet. De föreslår dock att arbetet med att attrahera utländsk kompetens utvecklas genom att korta handläggningstiden för att anställa utländsk arbetskraft.

Frågor om Arbetskraftsinvandring besvaras av Örjan Lutz tfn 08-452 74 82 avdelningen för arbetsgivarfrågor.

Jämställdhet och diskriminering

Alliansen konstaterar att kvinnors arbetskraftsdeltagande, sysselsättningsgrad och heltidsarbete har ökat sedan 2006 genom bl.a. jobbskatteavdraget, RUT-avdraget och andra jämställdhetssatsningar. Som fortsatta satsningar föreslår Alliansen en förstärkt jämställdhetsbonus för de föräldrar som delar jämt på föräldraförsäkringen.

I budgeten finns också förslag på att utreda om det, inom ramen för pensionsöverenskommelsen, går att förändra pensionssystemet så att mer av den intjänade pensionen, eller delar av den, fördelas lika mellan makar om de inte aktivt begär något annat. Eventuella förändringar måste ske så att den totala pensionen för kvinnor och män inte påverkas orimligt mycket eller att kvinnors arbetsmarknadsdeltagande påverkas negativt.

Alliansen pekar också på den ofrivilliga deltiden i offentlig sektor och att kommuner och landsting bör erbjuda heltid, att delade turer bör undvikas, samt att fördelningen av ledande positioner mellan kvinnor och män i kommunala bolag behöver bli bättre.

Frågor om Jämställdhet besvaras av Christin Granberg-Norberg tfn 08-452 76 30, Anna Ulveson tfn 08-452 74 67 och Pia Murphy tfn 08-452 79 38, avdelningen för arbetsgivarfrågor.

Läraryrket och lärarutbildning

Utbyggd utbildning och fortbildning för lärare m.m.

Genom ett särskilt lågstadielyft vill Alliansen ge eleverna mer tid med skickliga lärare. Det kan t.ex. handla om mindre undervisningsgrupper, ökad lärartäthet och fler speciallärare. Hur detta utformas ska bestämmas utifrån lokala behov.

Alliansen föreslår satsningar på fler:

- utbildade lärare,
- karriärtjänster i skolan. Särskilda satsningar görs i utanförskapsområden,
- speciallärare samt
- på ett fortsatt mattelyft respektive läslyft.

Alliansen lägger förslag för en förbättrad arbetsmiljö för lärare och elever.

Ett uppvärderat läraryrke och stärkt skolledarskap

Alliansen vill fortsätta arbetet med att höja statusen på läraryrket och rekrytera fler till lärarutbildningen, särskilt till bristområden. De föreslår:

- en utbyggnad av förskole- och lärarutbildningarna samt speciallärarutbildningen,
- att en premie införs för speciallärar- eller specialpedagogexamen liksom för ämneslärarexamen inom matematik, biologi, kemi, fysik eller teknik,
- utbyggda kompletterande utbildningar, så att fler vägar in i läraryrket skapas för dem som redan har ämneskunskaper,

- att antalet förstelärare i skolan utökas,
- att lönetillägget fördubblas för förstelärartjänster i utanförskapsområden (Urban 15-områden) till 10 000 kronor per månad,
- att ytterligare karriärtjänster öronmärks för utanförskapsområdena, vilket möjliggör en dubblering av antalet förstelärare.

Förskolan

Alliansen föreslår kompetensutveckling för personalen, att antalet platser på förskollärautbildningen permanent ökas. Och en förlängning av förskolelyftet till och med 2018, med inriktning mot bl.a. naturvetenskap och teknik samt modersmål och flerspråkighet, ett förskolechefslyft 2015–2018 för att utveckla det pedagogiska ledarskapet i förskolan.

Vidare vill Alliansen att matchningen mellan arbetsmarknadens behov, utbildningsutbudet och elevernas intresse ska fungera väl.

Frågor om Läraryrket och lärarutbildningen besvaras av Ulrika Wallén, tfn 08-452 76 03 och Jan Bergström tfn 08-452 76 99, avdelningen för arbetsgivarfrågor.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING
Sektionen för ekonomisk analys

Jessica Bylund

Signild Östgren